

LITERATURA CATALANA

Dos debuts fantàstics

► **Mar Bosch Oliveras i Carles Terès sorprenen amb dues primeres novel·les**

► Mar Bosch Oliveras, guanyadora del premi Just M. Casero.

► L'escriptor de la Franja Carles Terès.

ERNEST ALÓS
BARCELONA

Es premis literaris en català es divideixen entre els grans que busquen llançar el llibre de Sant Jordi, fixar autors de primera fila de la competència o fidelitzar amb un xec l'autor de la casa, i tots els altres premis locals que omplen curriculum i apanyen comptes corrents. N'hi ha uns quants que encara serveixen per descobrir noves veus. I vaja si ho ha fet aquest any el Just M. Casero de Girona amb *Bedlam*, de Mar Bosch Oliveras (Girona, 1981). Una novel·la curta en què cada pàgina es podria convertir en un conte a la manera de Pere Calders i que conté almenys dues frases que obliguen a somriure de satisfacció lectora, que sembla naïf fins que resulta que no ho és (apunta a Mathias Malzieu i

'Bedlam', premi Just M. Casero,
és una faula onírica que sembla naïf però no ho és

'Licanthropia', amb Perucho i Sánchez Piñol com a guies,
descobreix homes llop al Matarranya

amaga un Barrie, un M. Night Shyamalan o un Maurici Pla), amb nens que es tornen blaus, mestres que són miops de 10 metres, ni més ni menys, un poble amb el mateix nom que el sinistre manicomi medieval de Londres, Bedlam, equipat amb oasi municipal però sobre el qual cau un hivern inacabable, una família sencera d'esquimals traspaperada...

El jurat del Casero (amb integrants tan punyeters com J. M. Fonalleras, Vicenç Pagès, Mita Casacuberta i Guillem Terribas com a patrocinador) li fa l'onada a l'autora, sorprèn encara de l'aplomb amb què s'atreveix a abordar des del surrealisme temes com l'autisme o l'impacte a les famílies de tenir un fill amb la síndrome de Down, frases de l'estil de «tampoc havia estimat del tot, perquè estimar desgastava», per frenar de cop abans de passar del naif al cursi, i amb el qual convergeix en un breu personatge ni més ni menys que l'arxifamós «Serra, el que arrossega els collons pel terra» sense caure en el ridícul. El nen blau, per cert, es diu Haiku. Haiku Gisbert, en honor a la breu forma poètica japonesa. Perquè Bosch ha procurat evitar que la puguin tornar a acusar de «retòrica» com feia el seu professor de Filosofia Josep M. Terricabras.

HOMES LLOP AL MATARRANYA # Si el Just Casero va fer la seva pròpia guerra, el premi Guillem Nicolau del 2011 ja és cosa de pura guerrilla. Va ser liquidat l'any passat pel Govern aragonès del PP, i el seu últim guanyador, Carles Terès (Barcelona, 1962), un «aragonès de llengua catalana», criat a la Verneda i reimplantat a Torredarques (Matarranya), es va haver de conformar amb una edició oficial de mínims per complir l'expedient. Reescrit, *Licanthropia* ha estat publicat, ara seriosament, per Edicions de 1984. I resulta que és una molt apreciable novel·la de terror rural, amb aires de Perucho o de Sánchez Piñol. «El món fantàstic fins a cert punt sempre m'ha agradat», aclareix.

Escrita en un revigoritzant català de la Franja (amb els dialectalismes justos per donar-li sabor local sense quedar-s'hi reclòs), arrenca amb un preludi situat al segle XVIII que introdueix una història familiar d'homes llop que marcarà, moltes generacions després, els protagonistes de la novel·la. Hi ha manuscrits, i la seva dosi de «por, violència i sexualitat», però res a veure amb la moda de les novel·les històriques manufacturades a la catalana. «La novel·la històrica té sempre una certa impostura en la qual no volia caure», aclareix Terès.

Dissenyador industrial, amb Lovecraft, Poe i Bierce com a referents, a més dels ja citats, Terès veu també alguna relació de la seva novel·la amb *Blue velvet*: «La inadaptació d'un personatge feliç en un entorn idíl·lic, però que no ho és tant com ho sembla a mesura que va descobrint els secrets que l'envolten i que descobreix que cada vegada l'afecten més personalment».